

HELSEFREMMENDE SKOLER – SELVEVALUERINGSVERKTØY

INNLEDNING

Verktøyet for «Helsefremmende skoler» er knyttet til Kunnskapsløftet gjennom læringsplakaten og læreplanens generelle del. Nordland fylkeskommunes Anbefalte kriterier og veileder for helsefremmende grunnskoler er med i Strategiplan for Meløyskolene 2016-2019.

Verktøyet skal brukes internt som et hjelpemiddel for evaluering av skolens pedagogiske virksomhet knyttet til helsefremmende arbeid. Målet er at det skal bidra til gode refleksjoner over egen praksis, og føre til positive endringer.

VERKTØYET TAS I BRUK FOR SKOLEÅRET 2015/2016, OG SELVEVALUERINGA SKAL DANNE GRUNNLAGET FOR SKOLENS PRIORITERINGER INNENFOR OMRÅDET HELSEFREMMENDE SKOLE. DETTE SYNLIGGJØRES I SKOLENS VIRKSKOMHETSPLAN.

Uteområdet ved Halså skole innbyr til lek, Foto: Trond Loge, Salten friluftsråd

1. Helsefremmende arbeid er forankret i skolen	Grø	Gul	Rød
Det helsefremmende arbeidet er forankret i skolens årsplan, vedtekter, øvrige styringsdokumenter og arbeidsmåter. Forankringen skjer i alle ledd: elever, ansatte, ledelse og foreldre.			
Skolen evaluerer helsefremmende arbeid årlig gjennom bruk av dette selvevalueringsverktøyet			
De ansatte har kompetanse til å sikre en helsefremmende skolehverdag.			
Skolen markedsfører seg som helsefremmende skole.			

2. Skolen arbeider systematisk for å fremme god helse og godt psykososialt miljø	Grø	Gul	Rød
Skolen har god oversikt over det psykososiale miljøet i skolen.			
Skolen har en plan for systematisk og kontinuerlig arbeid for å oppnå et godt psykososialt miljø, samt rutiner for oppdatering og oppfølging av planen.			
Skolen har rutiner og metoder for avdekking og krenkende atferd og oppfølging av eventuelle hendelser.			
Skolen har rutiner for samarbeid mellom skolen og foreldrene om det forebyggende og holdningsskapende arbeidet.			
Skolen har rutiner for samarbeid med skolehelsetjenesten, PPT og barnevern.			
Skolen har rutiner for håndtering av alvorlige, uforutsette hendelser som ulykker, dødsfall o.l			
Skolen oppdager og håndterer brudd på retten til et godt læringsmiljø på en effektiv måte.			
Skolen jobber systematisk med faktorene læringsmiljø, klasseledelse og relasjonskompetanse.			

3. Alle elever er fysisk aktive minst 60 minutter hver dag	Grø	Gul	Rød
Det legges til rette for varierte aktiviteter, slik at elevene blir utfordret fysisk og motorisk på ulike måter. Aktivitetene er av moderat eller høy intensitet (blir andpusten).			
Skoleplassen er en spennende arena for sosial og fysisk aktivitet- sommer som vinter.			
Utetid i friminuttene er en obligatorisk del av skoledagen.			
Skolen har en tiltaksplan med mål om flere aktive elever langs skoleveien.			

Kroppsøvningsfaget fokuserer på motivasjon og mestring, slik at gode relasjoner til faget opparbeides.			
Skolen tar nærmiljøet i bruk og kombinerer uteundervisning og fysisk aktivitet.			
Skolen har utarbeidet en enkel årsplan for å sikre at elevene får minst 60 minutter daglig variert fysisk aktivitet gjennom hele året.			

4. De nasjonale retningslinjene for skolemåltider følges	Grø	Gul	Rød
Skolen har minimum 20 minutter matpause.			
Skolen tilbyr gratis frukt/grønt eller er med i en skolefruktordning.			
Skolen er med i en melkeordning som tilbyr lettmelk, ekstra lett lettmelk eller skummet melk.			
Skolen tilbyr enkel brødmatt til elever som ikke har egen matpakke.			
Elevene har tilgang på kaldt drikkevann.			
Skolen legger til rette for et trivelig spisemiljø.			
Måltidene gjennomføres med maksimalt 3-4 timers mellomrom.			
Skolen tilbyr ikke elevene brus, saft, potetgull, snacks, godteri. Heller ikke kaker, vafler og boller daglig.			
Skole med ungdomstrinn har kantine eller matbod.			
Dersom skolen har kantine, er mattilbudet basert på varierte og grove brødvarer, myk margarin, variert pålegg, frukt, grønnsaker, skummet/ekstra lett/lettmelk, juice og kaldt drikkevann.			

5. Skolen er tobakks- og rusfri	Grø	Gul	Rød
Skolen jobber med holdninger og atferd til tobakk (røyk, snus, skråtobakk o.a) og rusmidler.			
Skolen har tydelige og felles regler og rutiner for hvordan man forholder seg til elever man antar har eller er i ferd med å utvikle et rusproblem, eller som kommer ruset på skolen.			
Alle ansatte avstår fra tobakksbruk i skoletiden.			

6. Skolen har en tilfredsstillende tverrfaglig skolehelsetjeneste	Grø	Gul	Rød
Skolehelsetjenesten er tilgjengelig på skolen som et lavterskeltilbud med «drop-in»-muligheter.			

Skolehelsetjenesten jobber helsefremmede, forebyggende, avdekker skjevutvikling, men har samtidig et «friskfokus».	Grø	Gul	Rød
Skolehelsetjenesten bidrar med tiltak for å styrke foreldrenes mestring av foreldrerollen.	Grø	Gul	Rød
Personalet i skolehelsetjenesten har kompetanse på å fange opp signaler på omsorgssvikt, mistrivsel og utviklingsavvik.	Grø	Gul	Rød

7. Skolen har gode rutiner for samarbeid med og medvirkning fra elever og foresatte	Grø	Gul	Rød
Hjemmet får informasjon om arbeidsmåter, vurderingsformer, målene for opplæring i fagene, faglig utvikling, hvordan hjemmet kan bidra til å fremme måloppnåelse.	Grø	Gul	Rød
Skolen har aktiv medvirkning fra elever i utviklingen av skolens miljø og ulike tilbud.	Grø	Gul	Rød
Skolen har aktive rådsorganer: Elevråd, skoleutvalg/skolemiljøutvalg (SU/SMU) og foreldrenes samarbeidsutvalg (FAU).	Grø	Gul	Rød
Elevenes helse, læringsmiljø og skoletrivsel er tema på foreldremøter og i utviklingssamtaler.	Grø	Gul	Rød

8. Skolen gir opplæring i levevaner og har en arbeidsmåte som fremmer helse	Grø	Gul	Rød
Elevene kjenner de nasjonale retningslinjene for sunn mat og fysisk aktivitet.	Grø	Gul	Rød
Helsefremmede undervisning er inkludert i alle skolens fag/fagplaner.	Grø	Gul	Rød
Skolen har et startprogram for å etablere trygghet, trivsel og tilhørighet på skolen.	Grø	Gul	Rød
Ansatte har god kompetanse til å drive helsefremmende undervisning.	Grø	Gul	Rød

9. Skolen samarbeider med andre instanser	Grø	Gul	Rød
Det er etablert tverrfaglig samarbeid for helhetlig tenking rundt elevene.	Grø	Gul	Rød
Skolen melder i fra hvis elever ikke har det bra.	Grø	Gul	Rød
Det er etablert tilbud om helsestasjon for ungdom.	Grø	Gul	Rød
Skolen samarbeider med lokale lag og foreninger.	Grø	Gul	Rød

10. Skolen arbeider systematisk med sikkerhetsfremmende og ulykkesforebyggende arbeid	Grø	Gul	Rød
Skolen har fokus på internkontroll og systematisk arbeid, dette gjelder både fysisk og psykososialt miljø.			
Skolen arbeider med trafikkopplæring.			
Skolen er utformet etter retningslinjene for universell utforming.			

Kriterier helsefremmede skole	Ønsket resultat	Tiltak vurderes	Tiltak iverksettes
1. Helsefremmende arbeid er forankret i skolen	≥ 80 %	60-79 %	≤ 59 %
2. Skolen arbeider systematisk for å fremme god helse og godt psykososialt miljø	≥ 80 %	60-79 %	≤ 59 %
3. Alle elever er fysisk aktive minst 60 minutter hver dag	≥ 80 %	60-79 %	≤ 59 %
4. De nasjonale retningslinjene for skolemåltider følges	≥ 80 %	60-79 %	≤ 59 %
5. Skolen er tobakks- og rusfri	≥ 80 %	60-79 %	≤ 59 %
6. Skolen har en tilfredsstillende tverrfaglig skolehelsetjeneste	≥ 80 %	60-79 %	≤ 59 %
7. Skolen har gode rutiner for samarbeid med og medvirkning fra elever og foresatte	≥ 80 %	60-79 %	≤ 59 %
8. Skolen gir opplæring i levevaner og har en arbeidsmåte som fremmer helse	≥ 80 %	60-79 %	≤ 59 %
9. Skolen samarbeider med andre instanser	≥ 80 %	60-79 %	≤ 59 %
10. Skolen arbeider systematisk med sikkerhetsfremmende og ulykkesforebyggende arbeid	≥ 80 %	60-79 %	≤ 59 %

Hva har vi funnet?

- Her gis en samlet vurdering av skolens ståsted for området «Helsefremmende skole». Let etter hovedtrekk og diskuter dere fram til en samlet vurdering. Noter viktige momenter fra diskusjonen. Få med både det skolen allerede er god på, og områder som peker seg ut for forbedring.
- Velg en eller noen få utfordringer det bør jobbes videre med!

Beskrivelse av skolens mål og tiltak

- Gi en kort beskrivelse av utfordringer knyttet til fagområdet «Den helsefremmende skole».
- Hvilke tiltak skal settes i verk og hvordan skal tiltakene organiseres?
- Hvem er ansvarlig og hvilke interne frister settes for framdriften av arbeidet?
- Hvordan skal skolen evaluere tiltakene?
- Dette tas med i skolens virksomhetsplan (lokal strategiplan for helsefremmende skole).